

Foreningen til Ustaosets Vel fyller 100 år!

Historien fortalt via årsmøteprotokollene, ved Gro Vindegg

I 100 år har Foreningen til Ustaosets Vel vært en felles interesseorganisasjon der fastboende og hyttefolk sammen har bygd det unike samfunnet Ustaoset, 1000 meter over hverdagen.

Stiftelsesmøtet sommeren 1913 valgte general Christian Theodor Holtfodt til formann og oberst Nils Sejersted som viseformann, mens initiativtakeren oberst Jens Christian Meinich ble sekretær. Disse tre innflytelsesrike personene bygde også de tre første hyttene. Formålet til foreningen var «å arbeide for stedets beste og stedets fremgang under ivaretagelse av hytteeiernes og de fastboendes interesser».

De første årene var organisasjonen kun for hytteeiere. De forsto imidlertid snart at en organisasjon for alle ville favne bredere og nå lenger, så fra 1929 ble det gitt medlemskap også til fastboende, og i 1934 ble det vedtatt at fastboende skulle være representert i styret. Helt fram til 1971 ble den årlige generalforsamlingen holdt på jernbanestasjonens store venterom i påsken. Nå avholdes årsmøtet på Ustaoset Grendehus (tidligere Ustaoset Skole) i begynnelsen av august.

Foreningen ble dannet allerede i 1913, men protokoller ble først ført fra 1922. Det ble da vedtatt følgende saker som foreningen burde arbeide med:

- a) Ustaoset stoppested for nattogene
- b) Fredning av dvergbirken
- c) Veispørgsmålet
- d) Telefonsentralen
- e) Eiendomsretten til den eksisterende vei
- f) Skattespørgsmålet

Jernbanen

Bergensbanen ble offisielt åpnet 27 nov 1909. Ved Ustaoset var det da kun en vokterbolig og et militært krysningsspor. Forbedringer skjedde i rask rekkefølge og skyldtes i første rekke general Holtfodt og oberst Sejersted, ifølge Per Meinich. Han forteller i et brev til vellet datert i februar 1932: «I 1911 stanset hurtigtogene for første gang på signal i påskeuken. Tidligere måtte man (hvis man ikke som spesiell gunst i enkelte tilfelle hadde oppnådd distriktssjefens tillatelse til stans) gå av hurtigtoget på Geilo eller Haugastøl og ta godsene til Ustaoset».

Våren 1913 ble Ustaoset «forfremmet» til stoppested med annonse i dagsavisene.

«Aabning for trafikk av Ustaoset stoppested. Fra og med 20.juni 1913 aabnes Ustaoset stoppested beliggende mellom Haugastøl og Geilo for almindelig trafikk, med ekspedisjon av reisegods, kjøreredskaper, levende dyr, ilgods og fraktgods samt telegrammer i samme utstrekning som fra og til stationer for øvrig».

I 1921 blir Ustaoset endelig selvstendig stasjon og gradvis stopper alle passasjertog. Samtidig blir det anlagt spor for vognlasttrafikk, noe de tre godskundene Handelsboden, Hotellet og Ole O Vindegg får god nytte av siden det fortsatt ikke er bilvei til Ustaoset. I 1926 står stasjonsbygningen ferdig og trafikken er stor i de glade 20-årene og framover. I flere år måtte biler lastes på toget på strekningen Haugastøl – Geilo. I 1936 ble så mange som 2000 biler fraktet på denne måten, noe som holdt på til bilveien sto ferdig.

På 70-tallet øker biltrafikken i takt med at Hardangervidda holdes åpen vinterstid. Samtidig strammer jernbanen inn og framtida for stasjonen blir usikker. Vellet v/Jan G Isdahl forstår alvoret og står på for stasjonen. Han får til en gunstig rabattordning som øker trafikken på stasjonen. I 1992 blir stasjonen allikevel ubetjent, men heldigvis stopper de stort sett alle passasjertog fortsatt i 2013, noe som er en stor fordel for Ustaoset som feriested.

Fredning av «dvergbirken»

«Dvergbirken» er nok reddet. Men hva med den utrydningstruede arten «fastboende» - kan den vernes for fremtiden?

Veispørsmål og vinterparkering

Da jernbanen kom og «skapte» Ustaoset som turiststed, var det kun en enkel stølsvei fra Flåten i Ustedalen til Ustaoset. På vestsiden sto Rallarvegen mellom Myrdal og Haugastøl ferdig i 1902, og mellom Ustaoset og Haugastøl var det vannveien som gjaldt før jernbanen. Bilveien Eidfjord - Haugastøl sto ferdig i 1929, og i 1937 ble veien Haugastøl - Ustaoset ferdig. Strekningen Ustaoset - Geilo sto først ferdig i 1941. Da betydde også økt biltrafikk.

Med dette bakgrunnsbildet ble Ustaosvegane etablert på 40-tallet. Inntil da var vedlikehold og bruk livlig diskutert i vellet. Mange hytteeiere mente at veiene ikke tålte bilkjøring og at det burde forbys. *«Majoriteten av hytteeierne vil be seg bevart for bilvei. Når vi har hovedveien med parkering på hotellet, er det nødvendige behov stillet»*. Derimot ønsket de skikkelige veier til å gå på og til hestekjøring.

Men stenging ville føre til parkeringsproblemer. Utenfor hotellet kunne parkering nektes og ved handelsboden var plassen for liten. Noen foreslo isteden å fylle igjen Vesledammen og la grunneierne ta avgift for parkering. Andre ønsket at veiene skulle eksproprieres så enten kommunen eller vellet kunne eie dem. Det oppsto uenighet om vellet skulle fortsette å bidra til vedlikehold. Mange mente de fastboende og Hol Kommune burde delta mer. *«Kommunen mottar tross alt 6-7000 kroner i skatter fra Ustaoset hvert år»*, ble det hevdet. I 1929 gikk man til det skritt å kontakte Fylkesmannen som uttalte at *«Hol Herred er dårlig stillet»*. Vellet brukte derfor igjen 3-500 kr av egne midler og nedsatte samtidig en veikomite som skulle se nærmere på saken. I 1934 ble det besluttet at vegvedlikeholdet også skulle omfatte brygga.

I 1937 ble det på generalforsamlingen gjort vedtak om å stenge veiene, bruke midler til vedlikehold og søke Hol Kommune om tilsvarende. Videre skulle parkeringsspørsmålet utredes i alles interesser. Men stenging var lettere sagt enn gjort. «Øvre vei» ble bygget av stølseiere i området i 1876. «Nedre vei» ble bygd seinere av Ole O Vindegg, og enkelte hytteeiere hadde betalt godt (kr 2000) for å bruke den. Året etter ble det dermed gjort vedtak om veiskjønn for fordeling av vedlikeholdsutgifter. I 1954 forteller protokollen at veien var delt inn i to soner hvor man betalte henholdsvis 20 og 40 kroner. I dag er det fire soner og det har vært en forsiktig utvikling av vedlikeholdsutgiftene til 380, 510, 610 og 670 kroner pr år.

På 70-tallet eskalerer parkeringsproblemet i takt med at antall biler øker og Hardangervidda holdes vinteråpen. Veivesenet brøyter hvert år plasser langs Rv7 og i 1974 blir en ny stor parkeringsplass fra Bua til Ustakvil tatt i bruk, forbeholdt vellets medlemmer. Det var allikevel andre tider og reservasjon av plasser ble ikke vel ansett. *«Skal man til Geilo for å kjøre slalåm må man kunne ta bussen»*

For å bøte på plassproblemene satte reguleringsplanen av 1984 av arealer til parkering. Vellet engasjerte seg sterkt i realiseringen av parkeringsarealet og vedtok å dekke deler av kostnadene. I tillegg oppfordret styret hver i sær til å yte et frivillig bidrag til «parkeringsfond». I 1988 ble så den nye parkeringsplassen for første gang brøytet i påsken, arrangert og betalt av vellet. Etter hvert som vellet trekker seg ut blir det mer vanlig og akseptert at grunneiere brøyter opp privat grunn og tar avgift for parkering, først i påsken, deretter hele vinteren. Men ønske om en bilfri hytteby vinterstid, sammen med flere hytter og flere biler, fører til et stadig økende behov for parkeringsplasser i sentrum. Hol Kommune forsøker å bidra ved å vedta et parkeringsreglement som får liten forståelse blant vellets medlemmer. Etter tilnærmet byggestopp og mye bearbeiding fra formann Per R Mortensen foretar kommunen endelig en oppmyking av parkeringsregimet i 2013.

Post, telefon og elektrisitet

Per Meinich: *«Der blev oprettet brevhush på Ustaoset 1/3 1911 og poståpneri fra 1/4/1913 Fast telegrafist blev ansatt ved Ustaoset stoppested fra 18/3/1913»*

Fra protokollene i 1923 meldes det at telefon ble installert på hotellet 3. påskedag. Det meldes videre om misnøye med at postkontoret holdt stengt langfredag og 1 påskedag. Noen år senere har man fått til en ordning med at post og telegraf holdes åpent alle dager mot en godtgjørelse. Telefonen ble nok flittig brukt for i 1931 kom det klage til vellet om mangelen på venterom. *«Man må vente i handelsboden og kan ikke engang sitte i den ofte lange ventetiden»*. Man besluttet derfor å sende en skrivelse til telegrafinspektøren i Bergen, noe som resulterte i en inspeksjon for å bedre ordningen.

I 1929 bygde hotelldirektør Stange eget kraftverk som ga strøm til hotellet og husene omkring. Vellet satte i 1932 ned en komite som skulle utrede elektrisitet til resten av hyttebyen. En storstilt utbygging av strømmettet ble foretatt tidlig på 50 tallet. 9 januar 1954 ble lyset slått på og det ble holdt stor fest på Ustaoset for alle de impliserte. Nå har alle innlagt strøm og tiden da strømledninger var noe å vise fram er over. Vellet håper å få Hallingdal Kraftnett til å legge de skjemmende luftstrekke i jordkabel.

«Skattespørgsmålet»

På 20-tallet var det stor frustrasjon over de forskjellige skattene som ble innkrevd. Prestetiende, gårdsskatt og kjøpstadsavgift blir alle nevnt. Presteskatten blir til en viss grad godtatt, i og med at det ble holdt gudstjeneste hver sommer. Generalforsamlingen vedtar også å betale gårdsskatt på vegne av sine medlemmer i 1926, mens man var mer skeptisk til kjøbstadsavgiften og endte med å søke juridisk hjelp. Det blir i diskusjonen hevdet at man kunne komme utenom skatten hvis hytten var et AS. Tilsammen blir det betalt 6-7000 kroner i skatt på Ustaoset og man venter selvsagt å få noe tilbake. Så intet er nytt under solen når det i mange kommuner nå er blitt aktuelt å innføre eiendomsskatt...

Renovasjon

Tidene med kagedo og brenning av søppel utenfor hyttene er heldigvis forbi. Vellet oppfordret i alle år hver enkelt om å rydde om sin egen hytte, samtidig som det ble jobbet for en bedre ordening. Det er nok fortsatt mange som husker at dopapiret flagret i buskene om våren. Det var også helt vanlig at hotellets søppel ble henlagt ved vannet; på odden og ved Vesledammen. For å hindre kråkene i å meske seg i søppelet ble det lagt ut kråkegift, noe som var lite populært blant hundeeiere.

Man håpet i det lengste at «*en av de jordbrukende*» ville være interessert i å samle gjødselen og hotellet hadde stadige planer om en enkel forbrenningsovn. Spørsmålet kom for alvor opp igjen da «*medicinaldirektøren, epidemilægen og fylkeslegen*» med flere hadde vært på befaring. De betegnet de sanitære forholdene som «uholdbare, skandaløse og kriminelle». Man får da i stand et passende sted til gjødselkum på Ole O sin eiendom mellom låven og bekken hvor hytteeierne kunne tømme dokagger.

Høsten 1939 får vellet håndgitt en parsell i Jeilelien til boss plass. Eiendommen på hele 10.5 mål fikk navnet «*Almendingen*». Den besto vesentlig av dyrkbar myrjord, men også en liten tomt for hytte og stall/låve. Hensikten var at jorda kunne brukes av den som til enhver tid utførte renovasjonsarbeidet. Eiendommen som lå rett ned for Solheim ble solgt etter 20 år.

På vellets oppfordring satte kommunestyret i 1963 ned en komite som skulle vurdere å anlegge en søppelplass. Det ble advart mot infeksjon i drikkevannet, «et under at ikke Ustaoset har vært hjemsoekt av de værste epidemier». Kloakkspørsmålet ble også vurdert og det ble snakket om å legge terskel ved øyene for å ha viken som magasin.

På 60-tallet blir forskjellige ordninger med renovasjonsskur og henting av søppel prøvd ut inntil Hallingdal Renovasjon overtar og containere ble satt ut i 1985.

Ustereguleringen

På årsmøtet i 1957 orienterte Torleiv Vindegg om at Oslo Lysverker hadde planer om en større kraftutbygging som ville berøre Ustaoset. Etter en lengre diskusjon ble det tilslutt vedtatt å sende brev til regjeringen med forslag om å frede Ustevatn. Et par år senere valgte årsmøtet en komite som skulle jobbe videre med saken og man gikk etterhvert til det skritt å engasjere advokat Jens P Heyerdahl. Det ble protestert mot reguleringsforslaget ved å sende de vakreste prospektkort til samtlige regjeringsmedlemmer og stortingsmenn. Man var redd et av Norges vakreste landskap skulle bli ødelagt og ba samtidig om en erklæring som sa at isen skulle være trygg å ferdes på om vinteren.

OL ønsket i utgangspunktet å tappe Ustevatn hele 34 meter, noe som til slutt ble redusert til 17 meter. Tappingsreglementet angir at tapping kan starte 1 november, at vannstanden skal være stabil fra 1 mars til 1 mai for trygg ferdsel, og videre at vannet hvert år skal være fullt innen 1. juli. Under stortingsdebatten i 1962 blir det hevdet at ingen utbygging har blitt møtt med så sterke protester. Reguleringen blir allikevel enstemmig vedtatt, «*men det kan dog konstateres at protestene og innvendingene ikke har vært helt forgjeves, idet reguleringsvedtaket i større utstrekning enn noen gang tidligere i Norge har bestemmelser som tar sikte på å redusere skadevirkningene for de berørte hytteeiere og andre interessenter*». Vellet ble i denne viktige fasen ledet av Arnfinn Stange som valgte samarbeid framfor konfrontasjon (bergensfløyen var av en litt annen oppfatning men ble nedstemt).

Reguleringsplan og kloakkutbygging

Tidlig på 70-tallet hadde mange hytter lagt inn vann på hyttene. Avløpet var imidlertid så som så, og til slutt ble situasjonen såpass alvorlig at Fylkesmannen meddelte at ytterligere utbygging på Ustaoset ikke kunne tillates før a) det ble vedtatt en reguleringsplan for sentrale deler slik at man fikk reguleringshjemmel for eventuell nødvendig ekspropriasjon for kloakkledningsnett, og b) fikk anlagt et renseanlegg på Ustaoset. Fylkesmannen hadde meddelt at man ikke bare ville nedlegge byggestopp, men man ville også sende inspektører til Ustaoset for å oppsøke de mange hytter som ikke hadde lovlig avløp, for å plombere disse anleggene inntil tiltak for å stanse forurensingen i grunn og tilhørende sig mot sentrum ble brakt til opphør.

Som betydelig utbygger og hytteeier var Torleiv Vindegg redd for at dette ville påføre både næringsliv og privat hytteliv en uopphørlig skade. Han ba derfor innstendig om at Jan Einar Greve (som hadde mangeårig erfaring som bygningsrådgiver i Bergen) skulle ta på seg vervet som styreleder i Ustaosets Vel i den periode som måtte være nødvendig for å få brakt fram en avtale mellom Ustaoset, Hol Kommune og fylkeskommunen. Med Greve som formann tok vellet så på seg oppgaven med å sikre grunnlaget for handling gjennom en reguleringsplan for sentrum, samt å finne fram til en ordning for å finne tomt, finansiering og bygging av et renseanlegg på Ustaoset.

Det var rekordstort oppmøte da ordfører Per Bakkegard orienterte om arbeidet med en kommunal reguleringsplan for Ustaoset sentrum for første gang i 1979. Kommunale boligtomter og foreløpige planer for kloakkering vakte stor interesse sammen med parkering og trafikale utfordringer. Det ble mange, og ikke alltid like behagelige, møter med representanter for hytte- og grunneiere i tiden som fulgte. Planen gikk flere runder i systemet og ble endelig vedtatt i 1984.

Da var det allerede satt i gang forprosjekt for bygging og tilknytning til et kommunalt renseanlegg for sentrale strøk. Etterhvert ble det også lagt planer for tilknytning for større områder. Kommunen hadde imidlertid verken kapasitet eller vilje til å stå for en videre utbygging og igjen var det vellet, denne gang ved Nils P Jacobsen, som tok initiativ og stiftet Ustaoset Avløp AS med det formål å avkloakkere Ustaoset Rensedistrikt. Jacobsen påpekte nødvendigheten av at arbeidet med tilknytning måtte skje i forståelse med kommunen idet dette vil være en forutsetning for kommunens fremtidige overtakelse og vedlikehold.

I dag ser vi enda på en utbygging som har vært et kjempeløft for Ustaoset. Styreleder i oppstartsfasen var Reidar Lislegaard, mens Finn G Isdahl og Ola Vindegg har hatt hver sin periode under byggingen. Det er til sammen bygd avløpsledning til nærmere 700 hus og hytter til en verdi av rundt 80 millioner + stikkledninger. Målet er å ferdigstille dette store arbeidet og avvike selskapet i 2015.

I jubileumsåret pågår arbeidet med en ny kommunal reguleringsplan for Ustaoset sentrum. Medlemmer enkeltvis og formann Per R Mortensen har engasjert seg sterkt i dette viktige arbeidet for Ustaoset. Vellet er særlig opptatt av at sentrum fortsatt får et åpent preg, uten for høy og tett bebyggelse, og at parkering og trafikksikkerhet blir ivarettatt. Planen er nå til behandling og man håper at vellet med sine nesten 800 medlemmer blir tatt på alvor.

Veibelysning og trafikksikkerhet

Så tidlig som i 1957 kom det forslag fra Ivar Skaro om å få gatelys. 19 år senere kunne fastboende og hytteeiere glede seg over lysmaster fra sentrum til Solheim. Det ble sendt ny søknad om mer veibelysning og vellet tilbød seg å forskuttere kr 20.000 for å få forgang. Bortimot 20 år senere kom ytterligere master fra sentrum til Ustaeggen. Dette gjorde forholdene mer levelige i mørketiden, men i 2013 mangler Ustaoset fortsatt veibelysning i sentrum mellom skolebakken og hotellbakken.

Nedsatt fartsgrense gjennom Ustaoset ble første gang tatt opp av vellet i 1962 og i 1974 ble fartsbegrensning på 60 km/t godkjent. I 2011 ble ytterligere fartsbegrensning gjennomført, men det ser det ut til at fartshumper må til for at kjørende skal respektere fartsgrensen.

Bua – butikken «vår»

I 1924 besluttet vellets generalforsamling at man ville ta anbud fra flere leverandører for å få prisene ned på melk og ved. Etter noen år med forskjellige «utenbys» butikkbestyrere som fulgte med anleggstrafikken, overtar Harald Stange butikken i 1925 og danner AS Usta Handelsbod. Han gjør avtale med Gunnar Hvammen på Geilo som ansetter slektningen Sander Lislegaard fra Tunhovd som bestyrer. Han klager til vellet over at hytteeierne i liten utstrekning tar varer på boden, og styret går inn for å støtte ham.

Gjennom en årrekke eide og drev Reidar Lislegaard, sønn av Sander, butikken videre. Han hadde et godt og stort vareutvalg, men mot slutten av 80-åra ønsket han å trekke seg tilbake. Han fikk anbefalt en ny driver med gode papirer, men som ikke helt skjønnte hvordan en så sesongpreget butikk skulle drives. Sammen med store strukturendringer i dagligvaren begynte man snart å merke at selv en lojal og pengesterk kundemasse ikke var villig til å betale hva som helst. I korthet kan man si at prisene steg og vareutvalget sank og vi var i ferd med å miste butikken. Vellet ved Jan Greve Isdahl ble igjen pådriver. Man fikk oppkapitalisert butikken til et nivå som en sjelden ser i denne type nærbutikker. I 1994 ble det tegnet kr 1.121 000 i ny kapital (halvparten aksjer og halvparten lån) fordelt på 315 aksjonærer blant vellets medlemmer. Nye drivere kom til dekket bord og i dag går butikken bra og vellets medlemmer støtter lojalt opp om både butikken og kiosken.

Bestyrer for hyttene / fast oppsynsmann

Allerede i 1924 ble det på årsmøtet foreslått at vellet skulle holde seg med en bestyrer eller fast oppsynsmann for hyttene. Vedkommende skulle blant annet ha oppsyn, reparere og besørge transport. Tanken var å skaffe ham bolig og en fast sum pr år. Det ble vedtatt å sende spørreskjema til medlemmene med forslag til betaling, kr 30, 40 eller 50 pr år.

Opp gjennom årene utviklet så de fastboende, i nært samarbeid med hyttefolket, et variert tilbud med hyttetilsyn, transport og service som ble helt unikt for Ustaoset, og som var nok et bevis på godt samarbeid.

Vellets sekretær

Det ble i 1925 vedtatt å betale lønn til sekretær Marie Leegaard med kr 200 pr år. I tillegg fikk hun dekket reiseutgifter. Etter 15 år økes lønnen til kr 350. Etter hvert blir oppgaven overtatt av fastboende, først Elias Mossige, deretter Sander Lislegaard og så Reidar Lislegaard som tar over i 1962 og gjør en formidabel jobb i 43 år. Gro Vindegg flytter tilbake til Ustaoset i 2004 og hun får en nyopprettet deltidsstilling der sekretærjobben, regnskapet og flere andre oppgaver som i mange år ble delt på frivillige nå blir satt i system og administrert fra ett sted.

Hyttekart og bok om Ustaoset

Allerede i 1920 fikk vellet laget det første kartet over Ustaosets Hyttebebyggelse. Den gangen var det 91 bygninger og med kartet fulgte en fullstendig oversikt over eierne og deres titler. De aller fleste hyttene står der den dag i dag, og er i de samme familienes eie. Senere er det laget oppdaterte hyttekart i 1974, 1993 og sist i 2007.

En av hyttepionerene, professor Ella Selmer, ba i 1966 om bidrag til utgivelse av boka «Hvordan en hytteby blir til». Hun gjør noen interessante betraktninger, men noen bok om Ustaoset blir det allikevel ikke før i 2007. Da gir vellet ut boka «Hyttebyen Ustaoset – møtested mellom øst og vest» forfattet av Einar Tufte, i anledning av at det er 100 år siden jernbanesporene mellom øst og vest blir knyttet sammen rett øst for Ustaoset. Fram til nå har vi solgt i overkant av 900 eksemplarer og fortsatt er boka i salg, bl.a. på kiosken.

Skiløyper

Allerede i 1925 begynner vellet å betale en mindre sum til Røde Kors for «oppstaking av skiløyper» over Ustevatn og Eimeheia. Etterhvert utvides løypeområdet på begge sider. Gamle hyttebøker forteller dessuten om lange og mange turer utenom stakede løyper til både Storesåta og Miljonuten på Hallingskarvet, og Monsbunut og Bjordalshøgden på Hardangervidda. Etter noen skremmende ulykker starter Einar Elvrum på vegne av vellet en storstilt sikring av Hallingskarvet ved staking. Det viser seg svært vanskelig å vedlikeholde og etterhvert går man bort fra å opprettholde stakingen og satser heller på tydelige varder som viser nedgangene.

Utviklingen fikk fart tidlig på 80-tallet og man begynte å kjøre opp løyper med scooter og sporslede. I 1992 ble en ny løypeplan for Ustaoset lagt fram og vedtatt på vellets årsmøte og samme høst ble det investert i en splitter ny tråkkemaskin til 1,3 millioner. Maskinen ble byttet i for annen gang i 2011 og er nå i drift halve året. Det er ellers gjort en god jobb for å få skiløpere til å forstå at det ikke «snør skispor» på høyfjellet og løypekomiteen er glad for alle gode støttespillere. Ustaoset er viden kjent for sitt utmerkede skiterrang med Jan Holdens flotte preparerte løyper.

Skirenn:

Barneskirenn: Trolig Norges eldste påskeskirenn for barn. Det er et helt spesielt renn som går over to dager, med hopp og slalåm på langfredag og langrenn påskeaften. Langrenn er nå den klart mest populære øvelsen. I de siste 50 årene har det vært 250-300 startende med 100 % premiering i de yngste klasser. På 70 tallet steg sølvprisene til himmels og vellet fant det for dyrt med premier av sølv, men etter noen år med mye «plastikk» inngikk man et samarbeid med Brødrene Lohne Sølvvarefabrikk i Bergen og gikk tilbake til ekte vare. Ellers er vi stolte av at vi på vandrepokalen for slalåm og hopp har en olympisk vinner, Finn Christian Jagge som vant gull i slalåm i 1992 i Albertville.

Rennet er et stort arrangement som har vært drevet av ildsjeler opp gjennom årene. I 1926 ble det nedsatt et eget utvalg til å arrangere det årlige påskeskirenn bestående av bankchef Jersin og grosserer Elvrum. Til etter krigen var Einar Elvrum en primus motor for skirennene helt til Arnfinn Stange og hans kone tok over og gjorde en formidabel innsats i rundt 20 år mens de hadde egne barn i rennet. Sigmund Vignæs tok over stafettspinnen og ledet rennet videre i mange år inntil Peter B Namtvedt jr og Finn Greve-Isdahl overtok som rennledere i 17 år fram mot årtusenskiftet. Det er nå innført et 4 års rulleringssystem, hvor man først «går i lære» og kun er rennleder ett år. Dette har fungert utmerket og vi ser at rennet lever i beste velgående. Jubileumsrennet i 2013 fikk ekstra stor oppslutning med totalt

388 startende, hvorav 203 i langrenn. Arrangementet ble besøkt av både ordføreren i Hol og NRK TV sin populære påskesending i tillegg til utførlig dekning i flere aviser og blader.

Ustebergrennet: I 1935 ble det for første gang arrangert slalåmrenn for voksne på sydsiden av Ustevatn. Det var en stor suksess som det gikk gjetord om langt utover Ustaoset. På grunn av reguleringen var det i 1966 usikkert om Ustebergrennet kunne arrangeres. Men etter iherdig innsats fra blant andre Monica Elverum ble det gjennomført. Jens Meinich var som alltid starter og som avslutning sto han som vanlig løypa rett ned på langrennsski - til stor jubel fra alle de frammøtte. Året etter satte bygging av Verpestølvegen et definitivt punktum for det tradisjonsrike Ustebergrennet.

Ustetind Utfør: Ingen tvil om at Ustebergrennet ble savnet og etter noen år satte Bjarne Arentz i gang Ustetind Utfør. Han hadde noen gamle premier til overs og etter hvert som de tok slutt begynte han å dele ut av egen premiesamling. Rennet er nevnt i protokollene fra 1971, og mest sannsynlig holdt det på til tidlig 80-tall.

Golfmesterskap:

Forholdsvis nytt er det årlige hyttemesterskapet i golf som arrangeres dagen før årsmøtet. Det ble arrangert første gang i 2005 og er konkurranse med tomannslag hyttene i mellom og arrangeres på forskjellige baner i Hallingdal.

Fjellkirken

Fra 1964 til 1984 blir det jobbet iherdig for å bygge en fjellkirke på Ustaoset. Kirkekomiteen med Hildur Kittilsen i spissen, skaffet tomt og samlet inn betydelige midler gjennom disse årene. Mange husker sikkert de årlige basarene utenfor butikken i påsken. Tanken var å bruke kirken som en slags sjømannskirke hvor det var mulig å kjøpe vafler og hygge seg i tillegg til å servere det forkynte ord. Arbeidet går etter hvert trått og i 1976 blir det besluttet at kirkekomiteen kjøper inn sakralt utstyr og et flunkende nytt piano. Foreløpig lånes det ut til det kombinerte kirke/grendehus som kommunen har planlagt å innrede på skolen i påvente av utviklingen med fjellkirken. I 1985 ønskes det velkommen til «nytt» Grendehus og kirkesaken må anses som avsluttet

Nyttårsaften på Nyestølhovda

Ved inngangen til det nye årtusenet arrangerte vellet en sammenkomst på Nyestølhovda. Siden den gang har 40-60 mennesker troppet opp i skumringen kl 17 på nyttårsaften for å ønske hverandre et godt nytt år. Det blir tent bål og folk vandrer til toppen med fakler og annet lys. Vellets formann sier noen ord og «Ja, vi elsker» blir avsungen med påfølgende «Deilig er jorden». En flott og stemningsfull tradisjon som folk har vært tro mot uansett vær.

Minnesmerke

På årsmøtet i 1931 ble det fremmet forslag om å reise et minnesmerke over general Holtfodt i forbindelse med at det i 1933 ville være 25 år siden han som førstemann kjøpte tomt og fikk satt opp hytte på stedet. Det ble foreslått en pyramide av stein som skulle reises på haugen vest for stasjonsbygningen, orientert nord/syd, ca 1,5-2 m høy, med plate i granitt med inskripsjon. Generalforsamlingen bifalt planen og besluttet at styret skulle ta saken. Det ble imidlertid aldri noe av pyramiden.

Nå i 2013, når vellet feirer 100 år, er det imidlertid reist et flott minnesmerke tilegnet oberst Jens Christian Meinich ved siden av varden på toppen av Ustetind. Meinich var i 1908, på oppdrag for Norges Geografiske Oppmåling, med på å måle inn denne varden. Han ble da så begeistret for den vakre utsikten og det enestående skiterrenget at han straks ville kjøpe

en tomt og bygge seg hytte på Ustaoset. Samme år kjøpte han derfor tomt av Ola M Vindegg og i 1910 sto hytta ferdig, som nummer to etter Holtfodts. Varden på Ustetind er for øvrig et av flere trigonometriske punkt som nå er foreslått fredet i Verneplan for kart og oppmåling.

100 års jubileum

Jubileumsåret startet med barneskirenn i «århundredets» påskevær. Jubileet fortsetter med stor jubileumsfest på hotellet den 3 august, og påfølgende marsj opp til Ustetind dagen etter for avduking av minnesmerket og forhåpentligvis muligheten til å nyte verden fra Ustetind.

Medlemstall: 1939 (85), 1968 (220), 1973 (250), 1986 (400), 1994 (650), 2013 (760)

Kontingent: 1940(kr 10), 1975(kr 25), 1984(kr 50), 1990(kr 100), 1993(kr 250), 2013(kr 750)

Liste over alle formenn:

General Holtfodt	1913	Egill Langlo	1963
Souchef Jersin	1922	Sverre Sunde	1964
Grosserer Ellingsen	1923	Svein Oddmar	1965-1966
General Holtfodt	1924	Gert Wilhelmsen	1967-1968
Major Meinich	1925-1928	Egil W Johannessen	1969-1971
Skipsreder Bruusgaard	1929	Rolf Eidsæther	1972-1978
Ingeniør Frimann Dahl	1930-1933	Jan Einar Greve	1979-1985
Advokat F Sejersted	1934	Odd Wisløff	1986-1988
Skipsreder B Gjestland	1935	Jan Greve Isdahl	1989-1995
Advokat O Wiersholm	1936-1952	Nils P Jacobsen	1996-2000
Godseier Moltzau	1953-1955	Peter B Namtvedt	2001-2007
Arnfinn Stange	1956-1961	Peder Bahre	2008-2009
Finn G Isdahl	1962	Per R Mortensen	2009-2013